

บทคัดย่อ

โครงการนวัตกรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาเมืองและชนบทที่ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาเมืองและชนบทในลักษณะของสหสาขาที่จะนำไปสู่การลดช่องว่างระหว่างเมืองและชนบท 2) กำหนดบทบาทการลงทุนทางสังคมของภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนและชุมชนอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และ 3) ประเมินสถานะความเชื่อมโยง และการใช้ประโยชน์ของทุนทางสังคม กับทุนทางปัญญาเพื่อนำไปจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างความสมดุล และการใช้ประโยชน์ของทุนทั้ง 2 ที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทย

การวิจัยนี้ได้ทบทวนแนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมปริทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคมและทุนทางปัญญา รวมถึงทบทวนและการวิเคราะห์นโยบายและแผนพัฒนาชุมชนภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึง 10 วิเคราะห์บทบาทการลงทุนด้านสังคม บทเรียนจากชุมชนประเทศญี่ปุ่น และศึกษาในชุมชนพื้นที่เป้าหมายพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 5 แห่ง ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

ผลการวิจัยได้ข้อค้นพบว่า การพัฒนาเมืองและชนบทอย่างยั่งยืนควรมีการเชื่อมโยงใน 3 มิติหลัก ได้แก่ 1) การเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ 2) การเชื่อมโยงด้านสังคม และ 3) การเชื่อมโยงด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเชื่อมโยงเมืองและชนบทจำเป็นต้องอาศัยทุนทางสังคมและทุนทางปัญญา เพื่อสนับสนุนให้เกิดทุนมนุษย์ มีจิตสำนึกร่วม และเกิดความร่วมมือกันในการบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งชุมชนต้องมีการเชื่อมโยงกับชุมชนอื่นๆและภาคส่วนต่างๆ ทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากรจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการวิจัย ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในชุมชน และมีการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนที่อ่อนแอกับชุมชนที่เข้มแข็งผ่านกระบวนการเรียนรู้จากความสำเร็จ

คำหลัก : ทุนทางสังคม ทุนทางปัญญา การพัฒนาที่ยั่งยืน